# Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016


## 26 488 Behoeftestelling vervanging F-16

**Nr. 401** **BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 februari 2016

Met de D-brief van 15 december 2014 is uw Kamer geïnformeerd over de verwerving van de F-35 als vervanger van de F-16 (Kamerstuk 26 488, nr. 369). Na het debat over de D-brief op 26 februari 2015 en overeenkomstig de bestelsystematiek van het F-35 programma, heeft Nederland vervolgens in maart 2015 jl. in het hoogste bestuursorgaan van het F-35 programma – de *JSF Executive Steering Board* (JESB) – bevestigd dat het in 2019 acht toestellen wil afnemen. De bevestiging dat Nederland de volgende acht toestellen – te leveren in 2020 – wil afnemen, is aan de orde tijdens de vergadering van de JESB op 30 en 31 maart 2016.

Zoals in de voortgangsrapportage van september jl. gemeld (Kamerstuk 26 488, nr. 493) werkt het *F-35 Joint Program Office* (JPO) ook aan de mogelijkheid van een meerjarige bestelling, een *Block Buy*, om de stuksprijs te verlagen. In september was het de verwachting dat de JESB reeds dit voorjaar een besluit over een *Block Buy* zou kunnen nemen. De voorbereidingen daarvoor zijn echter nog niet zover. Nederland zal daarom in de JESB-vergadering van maart a.s. de volgende acht toestellen bevestigen die in 2020 zullen worden afgenomen. Het F-35 JPO werkt de *Block Buy* de komende tijd wel verder uit. Zodra hierover meer duidelijkheid ontstaat, zal ik de Kamer vanzelfsprekend inlichten. Mocht het in de loop van het jaar toch nog tot een *Block Buy* komen, dan wil Nederland daaraan deelnemen. Een *Block Buy* kan gevolgen hebben voor de invoerreeks, inclusief de acht toestellen die nu voor 2020 zijn voorzien.

### Financiële verplichtingen

In de voortgangsrapportage van september jl. bent u geïnformeerd over de verwachte gemiddelde stuksprijs van de Nederlandse toestellen. Die bedraagt € 78,5 miljoen (inclusief de reeds betaalde duurdere testtoe-


kst-26488-401
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2016

stellen, exclusief BTW)[1]. De verwachte stuksprijs van toestellen uit een bepaalde productieserie is commercieel vertrouwelijk. Daarom zijn die kosten, evenals bij de D-brief, toegelicht in een commercieel vertrouwelijke brief die u gelijktijdig met deze brief ontvangt[2].

In de voortgangsrapportage is gemeld dat de onderdelen met een lange levertijd (*Long Lead Items*) voor toestellen die op de Italiaanse productielijn worden geassembleerd eerder nodig zijn dan in de oorspronkelijke bestelsystematiek voorzien. De kosten van de *Long Lead Items* veranderen hierdoor niet. De aanpassing leidt ertoe dat Defensie kort na de JESB-vergadering in maart a.s. de verplichting aangaat voor – een deel van – de *Long Lead Items* van de acht in 2020 te leveren toestellen (ongeveer 4 procent van de verwachte contractwaarde). Defensie gaat de verplichting voor het resterende deel van de *Long Lead Items* vervolgens eind 2016 aan (ongeveer 6 procent van de verwachte contractwaarde).

Zodra Defensie financiële verplichtingen aangaat (de contractering), sluit het ministerie een termijndollarcontract tegen de koers die dan geldt. Voor de acht in 2020 te leveren toestellen geldt het volgende tijdschema.

| **Tijdstip** | **Gebeurtenis** |
| --- | --- |
| Maart 2016 | – Bevestiging toestellen te leveren in 2020.<br>– Contractering eerste deel *Long Lead Items*, eerste deelverplichting |
| Eind 2016 | Contractering tweede deel *Long Lead Items*, tweede deelverplichting |
| Eind 2017/begin 2018 | Contractering toestellen en resterende verplichting (90 procent) |
| 2020 | Levering toestellen |
| 2016–2021 | Betalingen |

De Studiegroep Begrotingsruimte zal zich buigen over het valutarisico dat Defensie loopt. Vooruitlopend op de bevindingen van de Studiegroep Begrotingsruimte zal Defensie met het Ministerie van Financiën bekijken hoe er meer rust in het planproces kan worden verkregen binnen de huidige systematiek. Ten tijde van de Voorjaarsnota 2016 wordt u over de resultaten geïnformeerd.

De Minister van Defensie,
J.A. Hennis-Plasschaert

[1] Alle bedragen in deze brief zijn vermeld in prijspeil 2015, plandollarkoers $ 1,00 = € 0,8850.
[2] Ter vertrouwelijke inzage gelegd, alleen voor de leden, bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer